

A szoftverellenőrzés szerepe

Alapfogalmak

Majzik István
majzik@mit.bme.hu

<http://www.inf.mit.bme.hu/>

1

Tartalomjegyzék

- Motiváció
  - Milyen minőségi igények vannak a szoftverrel szemben, és mit tud ma a szoftveripar?
  - Miért olyan nagy a szoftver ellenőrzési technikák jelentősége?
- A verifikáció és validáció technikái (áttekintés)
  - Milyen tipikus technikák vannak?
- Fejlesztési életciklus modellek
  - Milyen szerepet kapnak a tipikus technikák az egyes fejlesztési folyamatokban?
- Fejlesztési szabványok szerepe
  - Hogyan valósul meg a szisztematikus ellenőrzés?

2

Elvárások: Szoftverek és rendszerek hibamentessége

- Szolgáltatási szint szerződések (SLA)
  - Telekom: „Öt kilences”: 99,999% (5 perc/év kiesés)
- Biztonságkritikus rendszerek:
  - Szabvány előírások a hibák gyakoriságára
  - Biztonságintegritási szintek (SIL) szerint

SIL	Biztonságkritikus funkció hibája / óra
1	$10^{-6} \leq \text{THR} < 10^{-5}$
2	$10^{-7} \leq \text{THR} < 10^{-6}$
3	$10^{-8} \leq \text{THR} < 10^{-7}$
4	$10^{-9} \leq \text{THR} < 10^{-8}$

Ha 15 év az élettartam, akkor ez alatt kb. 750 berendezésből 1-ben lesz hiba

Hiba nélküli működés ~ 11.000 év?

3

Hibák az alkalmazás életrőlcsiklusban

Fejlesztési folyamat

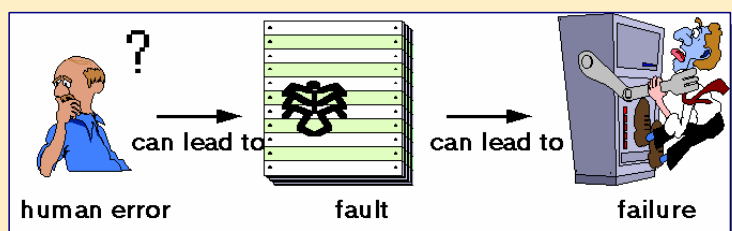
- Specifikációs hibák
- Tervezési hibák
- Implementációs hibák

Verifikáció és validáció a tervezés során

Működő termék

- Hardver hibák
- Konfigurációs hibák
- Kezelői hibák

Hibatúrés működés közben (ld. korábban)

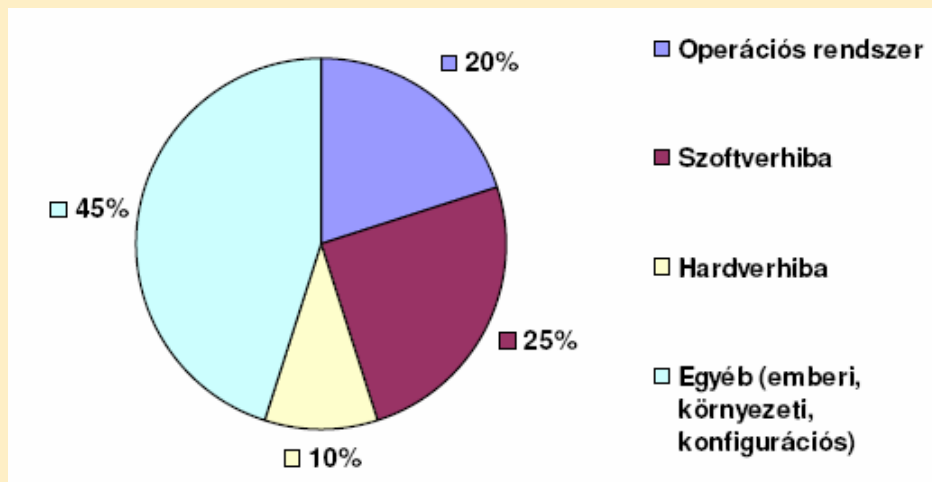
4

Kliens-szerver rendszerek meghibásodása

Az IEEE Computer felmérése kliens-szerver rendszerekben:

- Hardver hiba: 10%
- Szoftver hiba: 40% (szerver 30%, kliens 5%, hálózati 5%)
- Emberi hiba: 15%
- Környezeti hatás: 5%
- Tervezett leállítás: 30%

Egy másik elemzés:

5

Szoftverek minőségi problémái

Jelentések több szektorból (Forrester):

- „Defibtech issues a worldwide recall of two of its **defibrillator** products due to **faulty self-test software** that may clear a previously detected low battery condition. The issue affects approximately 42,000 units worldwide. (February 2007)”
- „Cricket Communications recalls about 285,000 of its **cell phones** due to a **software glitch** that causes audio problems when a caller connects to an emergency 911 call. (May 2008)”
- „Toyota recalls 160,000 cars with hybrid engines due to a failure of its **engine control software**. (October 2005)”
- „Nissan recalls 16,365 Murano and Infiniti EX 35 vehicles in February 2008 due to a software problem causing airbag failure.”
- „In May 2008, Chrysler recalls about 25,000 Jeep Commanders to **repair transmission control software** that allows the engine to stall at high speeds and about 50,600 vehicles in February 2007 to **reprogram antilock brake software**.”

6

Nemzetközi statisztikák szoftver projektekre

- Tipikus kódméret:
  - 10 kLOC ... 1000 kLOC
- Fejlesztési idő:
  - 0,1 - 0,5 mérnökév / kLOC (nagy méretű szoftver)
  - 5-10 mérnökév / kLOC (kritikus szoftver)
- Hiba eltávolítás (ellenőrzés, tesztelés, javítás):
  - 45 - 75% ráfordítás
- Hibasűrűség változása:
  - 10 - 200 hiba / kLOC jön létre a fejlesztés során

Ellenőrzési technikák

- 0,1 - 10 hiba / kLOC maradhat az üzembe helyezésig

7

Milyen szoftver hibagyakoriság a tipikus?

How many „Bugs“ do we have to expect?

- Typical production type SW has **1 ... 10 bugs per 1.000 lines of code (LOC)**.
  - Very mature, long-term, well proven software: **0,5 bugs per 1.000 LOC**
  - Highest software quality ever reported :
    - *Less than 1 bug per 10.000 LOC*
    - *At cost of more than 1.000 US\$ per LoC (1977)*
    - *US Space Shuttle with 3 m LOC costing 3b US\$ (out of 12b\$ total R&D)*
- Cost level not typical for the railway sector (< 100€/LoC)
- Typical ETCS OBU kernel software size is about **100.000 LOC or more**
    - That means: **100 ... 1.000 undisclosed defects per ETCS OBU**
    - Disclosure time of defects can vary between a few days ... thousands of years

Question: What happens to bug counts over the SW life cycle ?

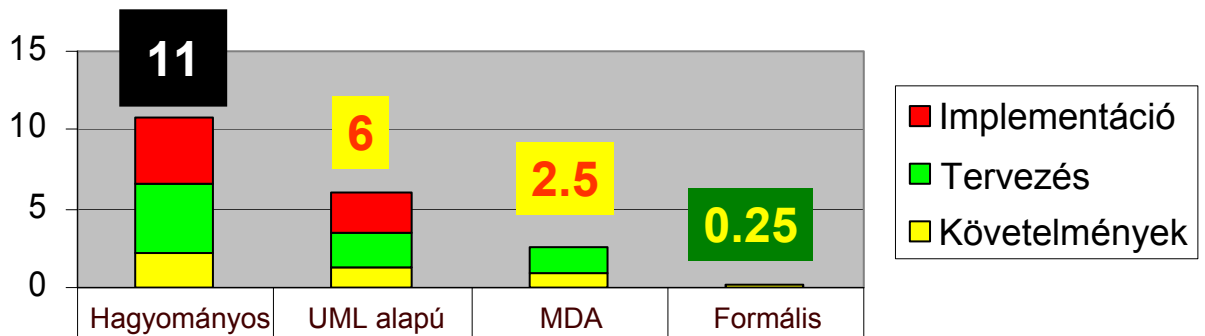
Page 4

Egy magyarországi felmérés

- Hibák száma 1 kLOC-ra:

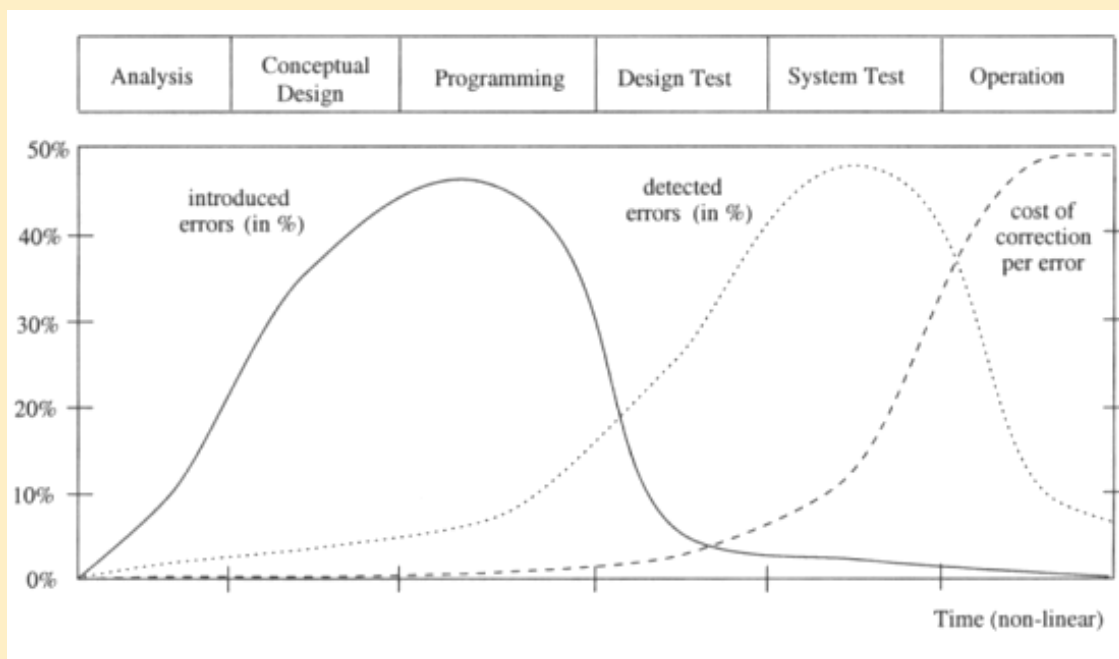
- Jó kézi fejlesztés és tesztelés: <10 hiba marad
- Automatizált fejlesztés: ~1-2 hiba marad
- Formális módszerek használata: <1 hiba marad

Hibák száma (hiba/ezer kódsor)

	Hagyományos	UML alapú	MDA	Formális
Implementáció	4,2	2,55	0	0
Tervezés	4,4	2,2	1,6	0,1
Követelmény	2,2	1,3	1	0,1

Költségvonzat

- Korai verifikáció csökkenti a költségeket**

- Validációs tesztelésnél korábban detektálni kellene a hibákat ...

V&V: Verifikáció és validáció

Verifikáció (igazolás)	Validáció (érvényesítés)
„Jól tervezem-e a rendszert?”	„Jó rendszert készítettem-e?”
Összhang ellenőrzése a fejlesztési fázisokban, illetve ezek között	A fejlesztés eredményének ellenőrzése
Fejlesztési lépések során használt tervek (modellek) és specifikációjuk közötti megfelelés ellenőrzése	A kész rendszer és a felhasználói elvárások közötti megfelelés ellenőrzése
Objektív folyamat; formalizálható, automatizálható	Szubjektív elvárások lehetnek; elfogadhatósági ellenőrzés
Hibamodell: Tervezési, implementációs hibák	Hibamodell: Követelmények hiányosságai is
Nincs rá szükség, ha automatikus a leképzés követelmény és implementáció között	Nincs rá szükség, ha a specifikáció tökéletes (elég egyszerű)

11

Tartalomjegyzék

- Motiváció
  - Milyen minőségi igények vannak a szoftverrel szemben, és mit tud ma a szoftveripar?
  - Miért olyan nagy a szoftver ellenőrzési technikák jelentősége?
- A verifikáció és validáció technikái (áttekintés)
  - Milyen tipikus technikák vannak?
- Fejlesztési élelciklus modellek
  - Milyen szerepet kapnak a tipikus technikák az egyes fejlesztési folyamatokban?
- Fejlesztési szabványok szerepe
  - Hogyan valósul meg a szisztematikus ellenőrzés?

14

Fejlesztési folyamatok tipikus lépései

- Követelmény elemzés
- Rendszer specifikálás
- Architektúra tervezés
- Modul tervezés
- Modul implementáció
- Rendszer integrálás
- Rendszer átadás
- Üzemeltetés, karbantartás

System engineer

Architect

Developer, coder

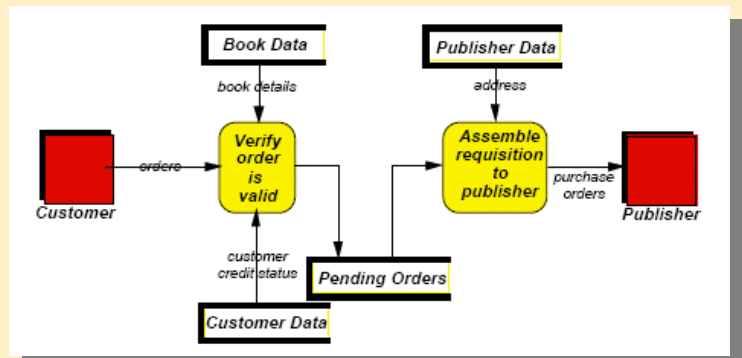
Test engineer

Ütemezés, sorrendezés az életciklus modelltől függ!

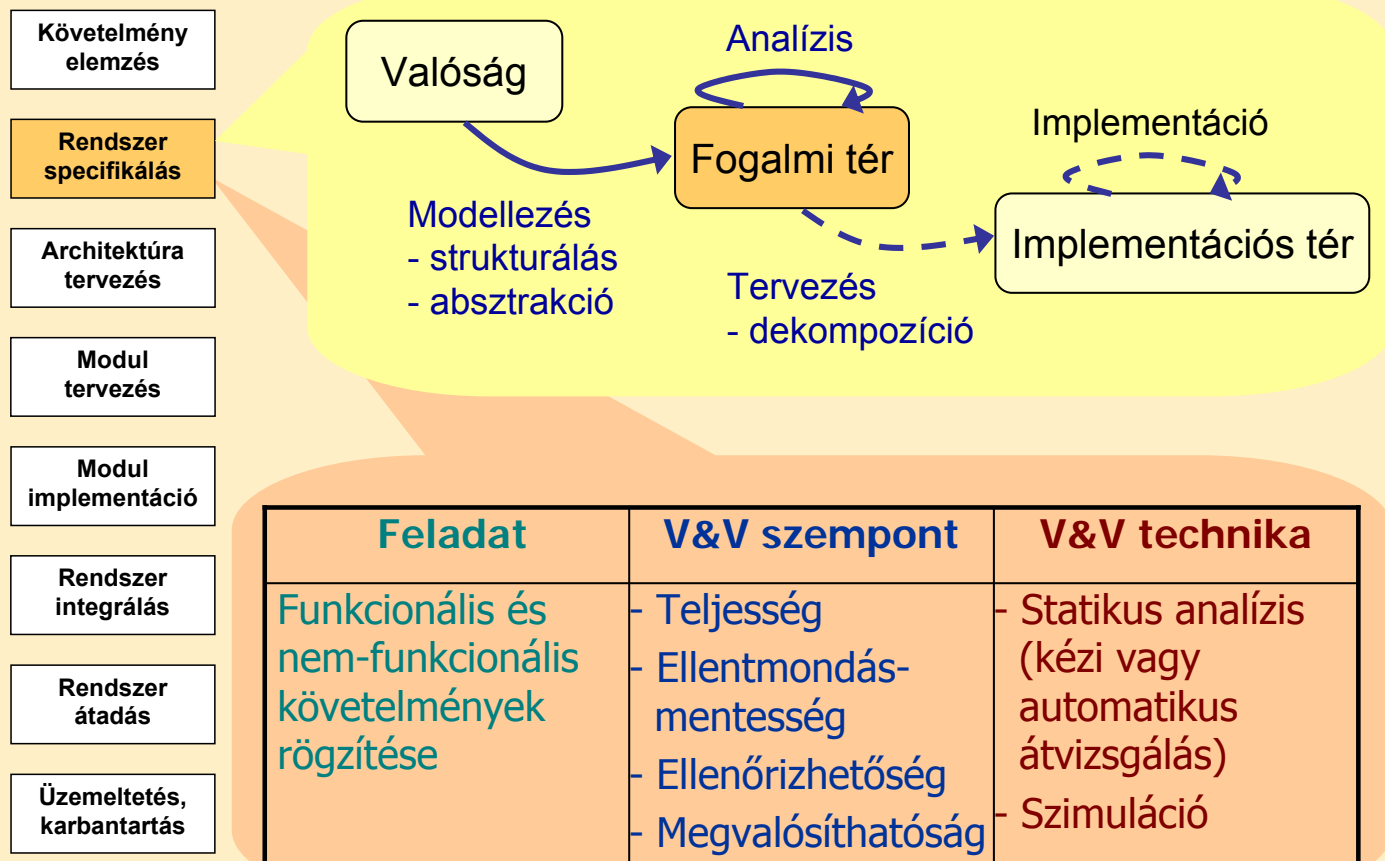
Követelmény elemzés

- Követelmény elemzés
- Rendszer specifikálás
- Architektúra tervezés
- Modul tervezés
- Modul implementáció
- Rendszer integrálás
- Rendszer átadás
- Üzemeltetés, karbantartás

Feladat	V&V szempont	V&V technika
Funkciók, aktorok, használati esetek áttekintése	<ul style="list-style-type: none"> - Kockázatok - Kritikusság 	<ul style="list-style-type: none"> - Ellenőrző listák - FMEA, FT, ET, ...

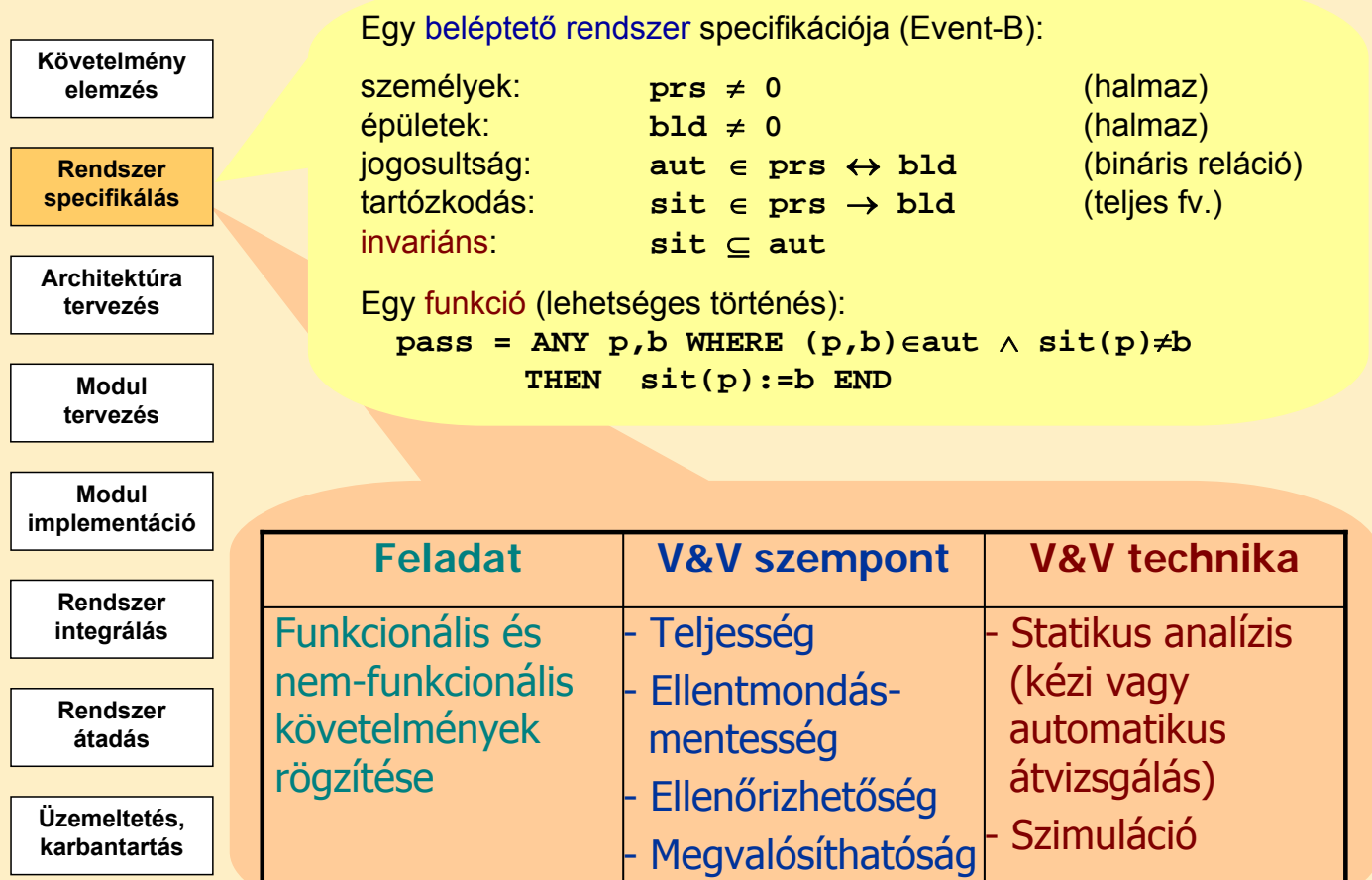

Rendszer specifikálás

17

Rendszer specifikálás

18

Rendszer specifikálás

Felülvizsgálat:

1. Ellenőrző lista összeállítása
2. Bemutató készítés a fejlesztő által
3. Kérdések összeállítása a szakértők részéről, fejlesztő válaszol
4. Megbeszélés, majd jelentés készítés

Egyenrangú átvizsgálás (peer review) típusok:

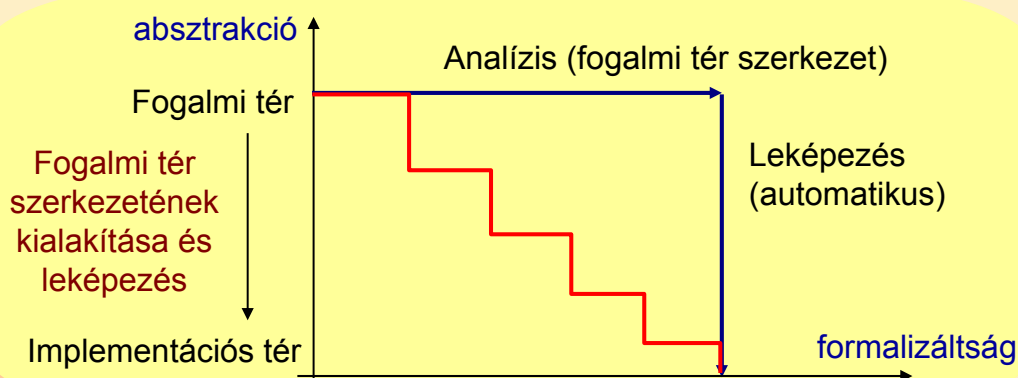
- Körbenforgó (round-robin) modulonként más-más vezetővel
- Bejárás (walkthrough): fejlesztő „vezeti” az ellenőrzőket
- Szemle (inspection): ellenőrző lista alapján

- Követelmény elemzés
- Rendszer specifikálás**
- Architektúra tervezés
- Modul tervezés
- Modul implementáció
- Rendszer integrálás
- Rendszer átadás
- Üzemeltetés, karbantartás

Feladat	V&V szempont	V&V technika
Funkcionális és nem-funkcionális követelmények rögzítése	<ul style="list-style-type: none"> - Teljesség - Ellentmondás-mentesség - Ellenőrizhetőség - Megvalósíthatóság 	<ul style="list-style-type: none"> - Statikus analízis (kézi vagy automatikus átvizsgálás) - Szimuláció

19

Architektúra tervezés

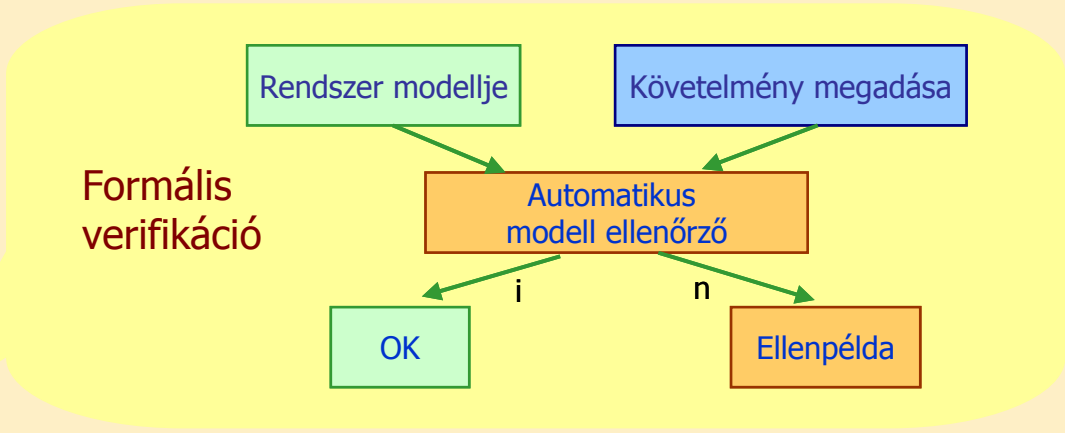

- Követelmény elemzés
- Rendszer specifikálás
- Architektúra tervezés**
- Modul tervezés
- Modul implementáció
- Rendszer integrálás
- Rendszer átadás
- Üzemeltetés, karbantartás

Feladat	V&V szempont	V&V technika
<ul style="list-style-type: none"> - Specifikáció modul szintű bontása - Hardver-szoftver együttes tervezés - Kommunikáció tervezés 	<ul style="list-style-type: none"> - Funkciók fedése - Interfész illeszkedés - Kockázat elemzés - Ütemezés 	<ul style="list-style-type: none"> - Statikus analízis - Szimuláció - Teljesítmény, megbízhatóság, biztonság analízise

Modul tervezés (részletes tervezés)

- Követelmény elemzés
- Rendszer specifikálás
- Architektúra tervezés
- Modul tervezés**
- Modul implementáció
- Rendszer integrálás
- Rendszer átadás
- Üzemeltetés, karbantartás

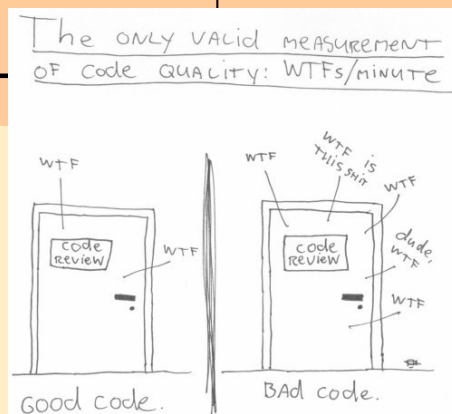

Feladat	V&V szempont	V&V technika
Részletes belső működés tervezése (algoritmusok, adatstruktúrák)	- Kritikus belső algoritmusok, protokollok helyessége	- Statikus analízis - Szimuláció - Formális verifikáció - Gyors prototípus

Modul implementáció

- Követelmény elemzés
- Rendszer specifikálás
- Architektúra tervezés
- Modul tervezés
- Modul implementáció**
- Rendszer integrálás
- Rendszer átadás
- Üzemeltetés, karbantartás

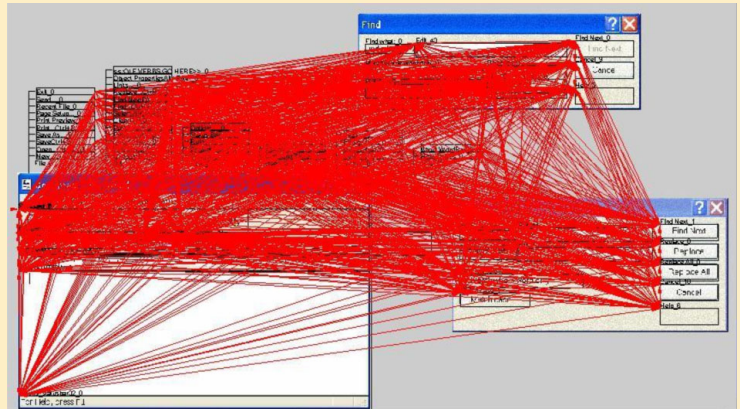
Feladat	V&V szempont	V&V technika
Szoftver implementáció	- Biztonságos - Ellenőrizhető - Karbantartható kód	- Kódolási előírások (szabványok) ellenőrzése: kód átvizsgálás
Modul működés igazolása	- Modul terveknek való megfelelés	- Statikus analízis - Tesztelés - Regressziós tesztelés

Rendszer integrálás

- Követelmény elemzés
- Rendszer specifikálás
- Architektúra tervezés
- Modul tervezés
- Modul implementáció
- Rendszer integrálás**
- Rendszer átadás
- Üzemeltetés, karbantartás

Feladat	V&V szempont	V&V technika
Modulok illesztése, hardver-szoftver összeállítás	- Együttes működés megfelelősége	- Integrációs tesztelés (tipikusan inkrementális)

23

Rendszer átadás

- Követelmény elemzés
- Rendszer specifikálás
- Architektúra tervezés
- Modul tervezés
- Modul implementáció
- Rendszer integrálás
- Rendszer átadás**
- Üzemeltetés, karbantartás

Feladat	V&V szempont	V&V technika
Specifikáció teljesítésének bemutatása	- Rendszer-specifikációnak való megfelelés	- Rendszertesztelés - Mérések, monitorozás
Elvárások teljesítése	- Követelményeknek és elvárásoknak való megfelelés	- Validációs tesztelés - Próbaüzem alatti ellenőrzés

Üzemeltetés és karbantartás

Követelmény
elemzés

Rendszer
specifikálás

Architektúra
tervezés

Modul
tervezés

Modul
implementáció

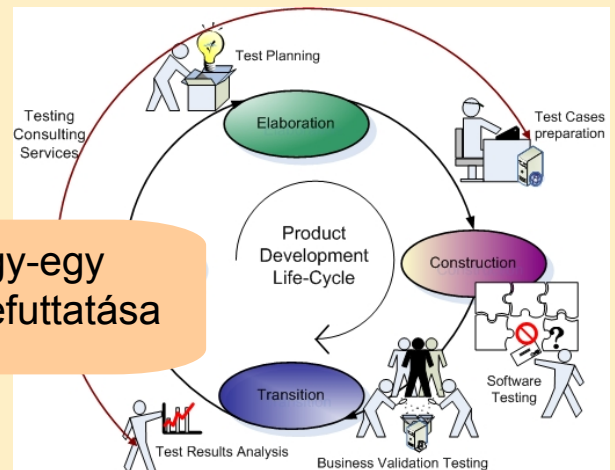
Rendszer
integrálás

Rendszer
átadás

Üzemeltetés,
karbantartás

Teendők az üzemeltetés és karbantartás során:
- Hibanaplózás és hibaanalízis (hiba előrejelzés)
- Módosítások verifikációja és validációja

Módosításokra egy-egy
„mini életciklus” lefuttatása

Tartalomjegyzék

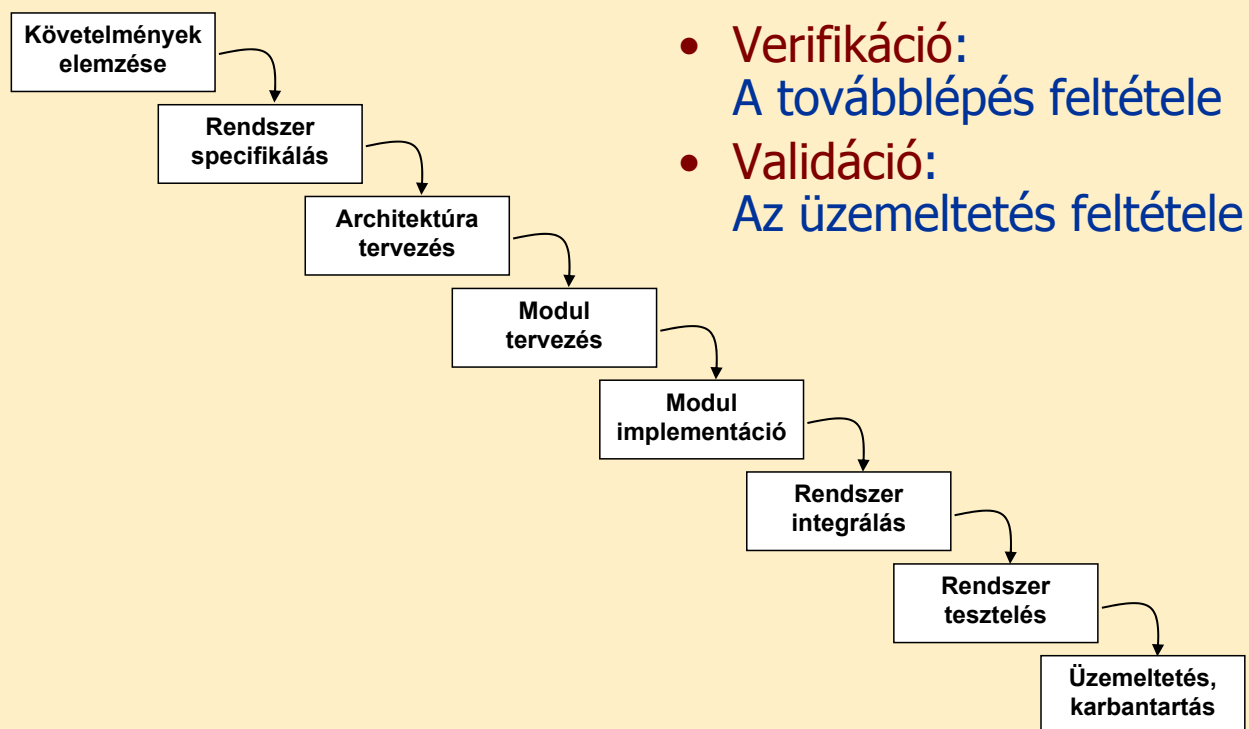
- Motiváció
  - Milyen minőségi igények vannak a szoftverrel szemben, és mit tud ma a szoftveripar?
  - Miért olyan nagy a szoftver ellenőrzési technikák jelentősége?
- A verifikáció és validáció technikái (áttekintés)
  - Milyen tipikus technikák vannak?
- Fejlesztési életciklus modellek
  - Milyen szerepet kapnak a tipikus technikák az egyes fejlesztési folyamatokban?
- Fejlesztési szabványok szerepe
  - Hogyan valósul meg a szisztematikus ellenőrzés?

Szoftverfejlesztési (életciklus) modellek

- Miért van szükség életciklus modellekre?
  - Komplexitás kezelése
    - Fázisokra osztás, mérföldkövek rögzítése
    - Elosztott fejlesztés és integráció alapja
  - Változások kezelése
    - Követelmény módosulás, hibajavítás hatásainak kezelése
    - Új eszközök és technológiák bevezetése
- Generikus szoftverfejlesztési folyamat modellek:
  - Szekvenciális fejlesztés: Vízésés és V-modell
  - Evolúciós fejlesztés: Gyors alkalmazásfejlesztés
  - Iteratív fejlesztés: Spirál modell
  - Modell alapú (formális) fejlesztés: 4G fejlesztési modell
  - Iteratív-inkrementális fejlesztés: Unified Process

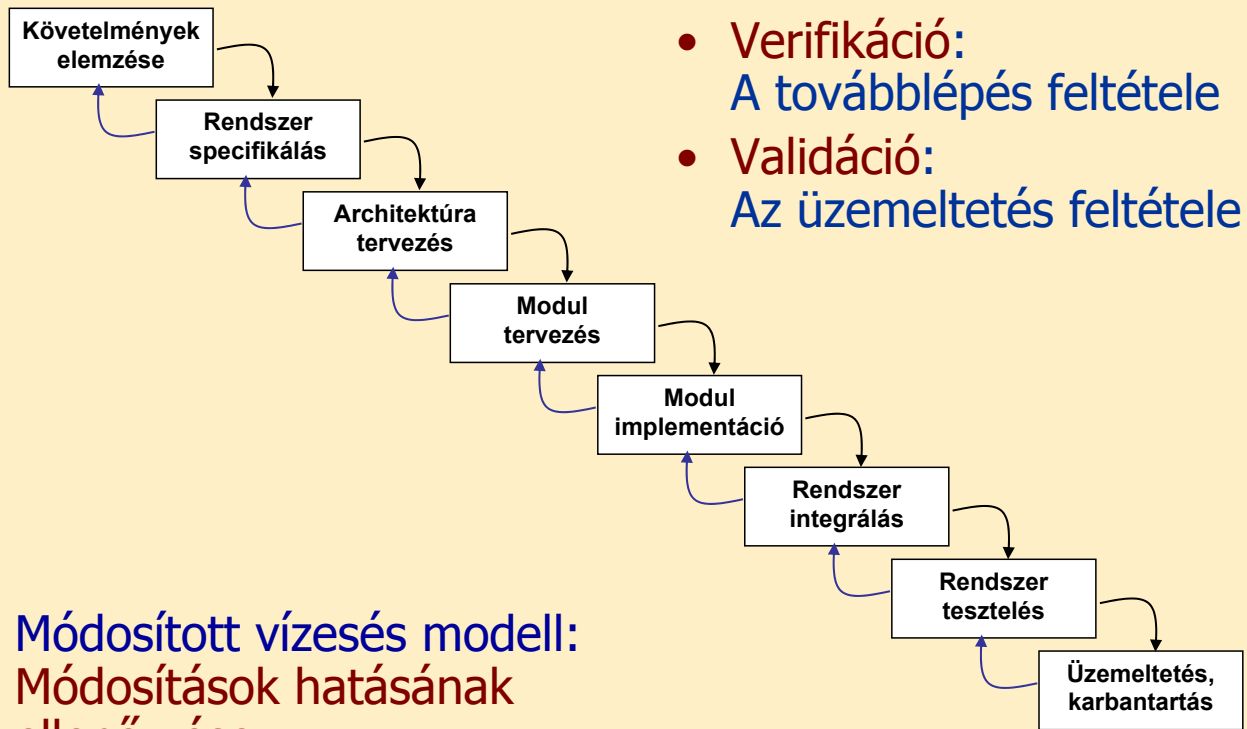
27

1. Vízésés modell

28

1. Vízesés modell

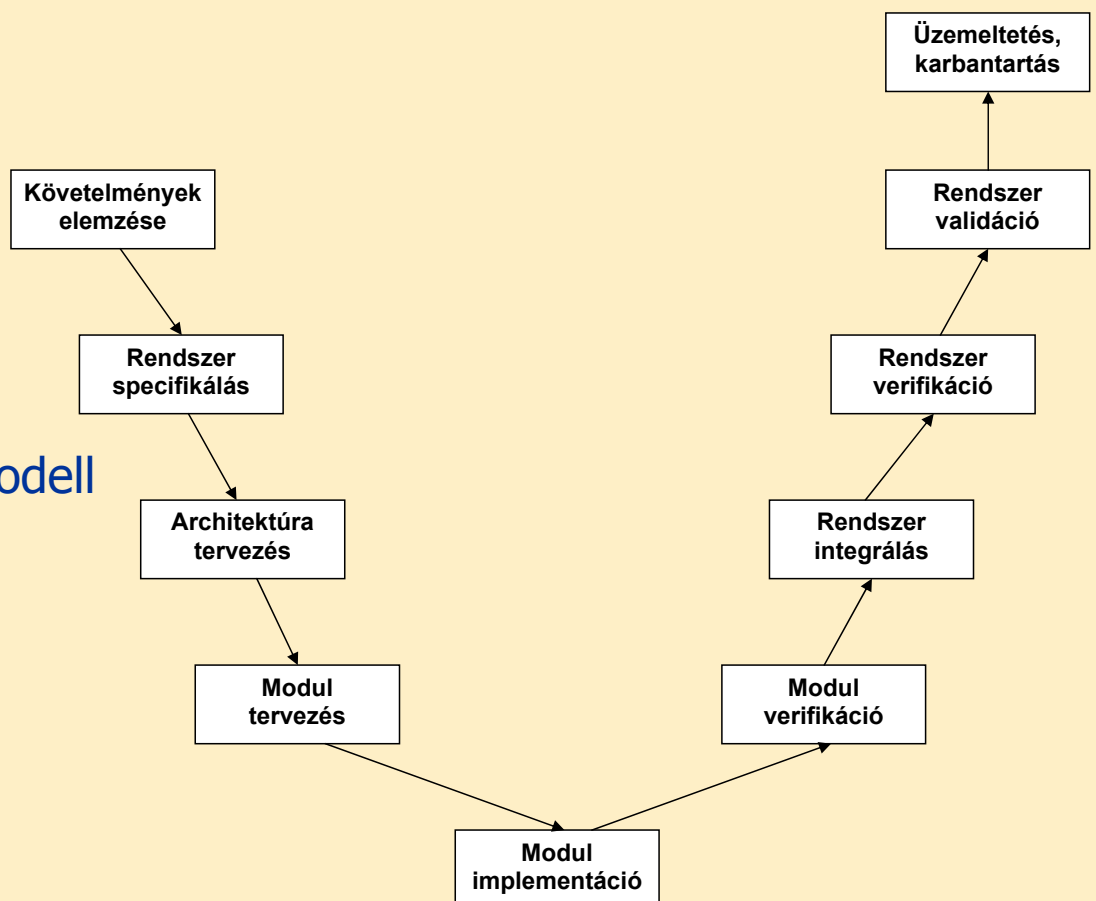

- **Verifikáció:**
A továbblépés feltétele
- **Validáció:**
Az üzemeltetés feltétele

- **Módosított vízesés modell:**
Módosítások hatásának ellenőrzése
(pl. regressziós tesztelés)

29

2. V-modell

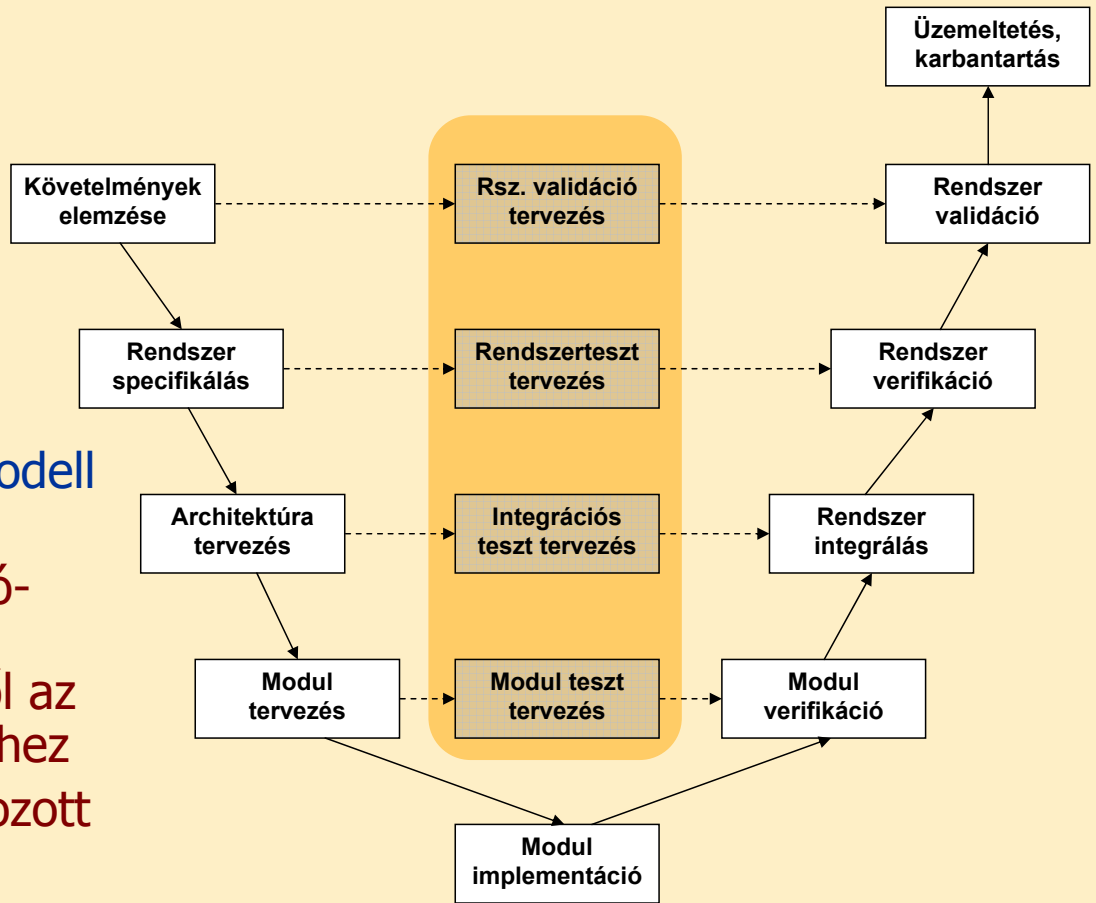

- **Vízesés modell alapú**

30

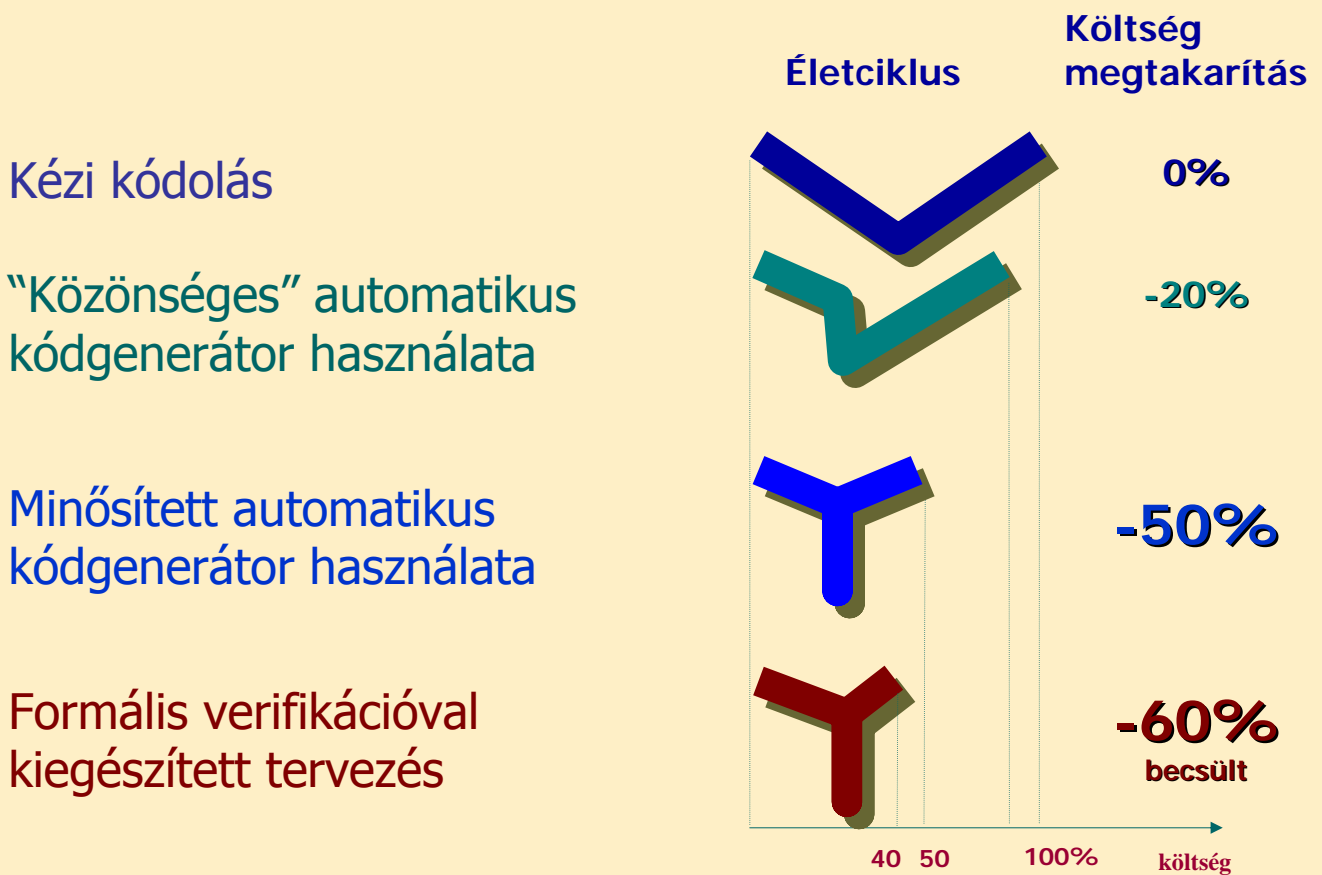
2. V-modell

- Vízesés modell alapú
- Információ-áramlás a tervezéstől az ellenőrzéshez
- Meghatározott V&V

31

Modell alapú fejlesztés: V-től az Y modellig

32

3. Evolúciós alkalmazásfejlesztés (RAD)

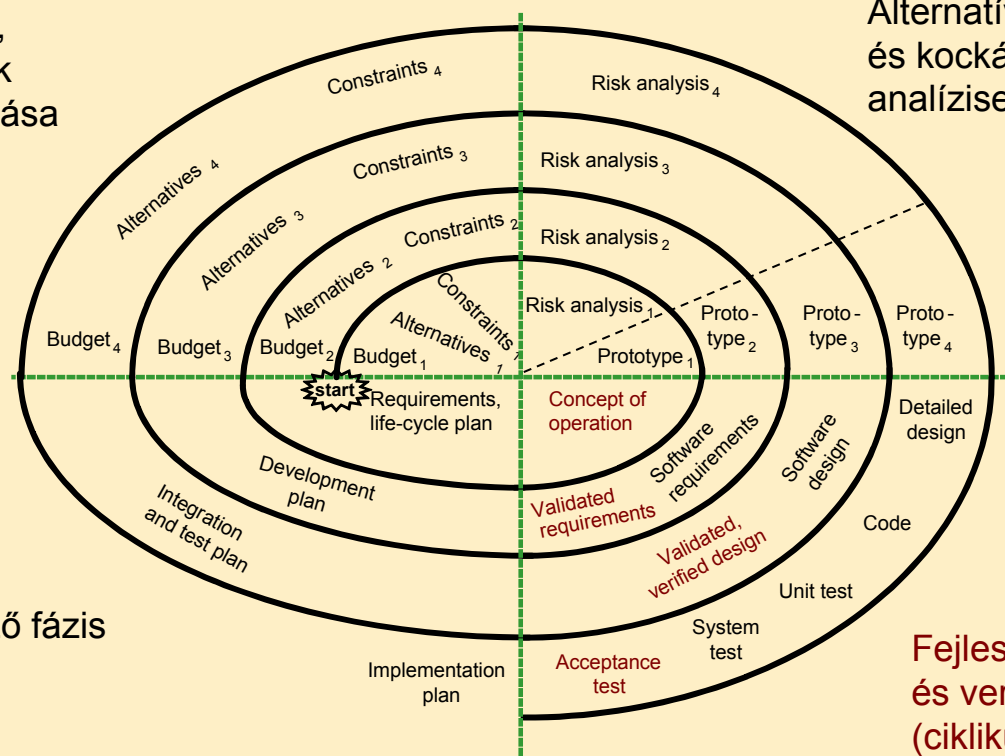
- Kezdeti implementáció gyors fejlesztése, majd **több verzió** keresztül finomítás
  - Feltáró fejlesztés: Felhasználóval egyeztetve
    - Ismert követelmények alapján kiindulva az első verzió
  - Gyors prototípus készítése (kritikus funkciókra)
    - Validációs fázisig, prototípus bemutatás, átdolgozás
  - Hiányosan specifikált rendszerek esetén is alkalmas
- V&V jellegzetességek:
  - Prototípus tesztelés jelentősége nagy
  - Integrációs ellenőrzések (tesztek) szerepe nő
    - Újabb funkciók tesztelése
  - Regressziós tesztelés módosítások után

34

4. Spirál modell

Célok,
alternatívák,
korlátozások
meghatározása

Alternatívák
és kockázatok
analízise

A következő fázis
tervezése

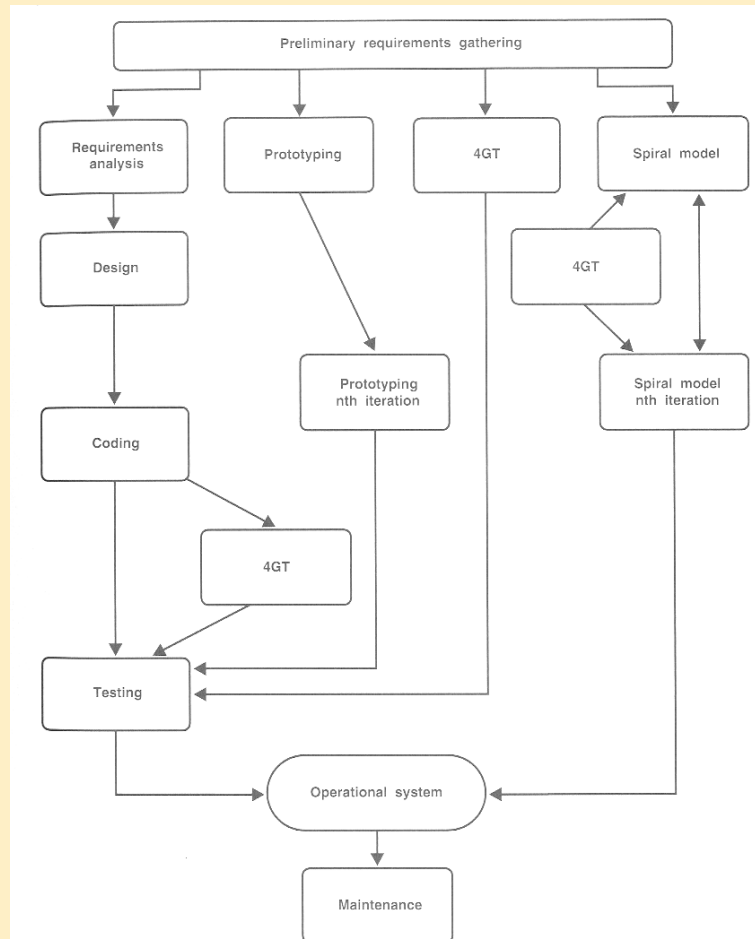
Fejlesztés
és verifikáció
(ciklikusan)

35

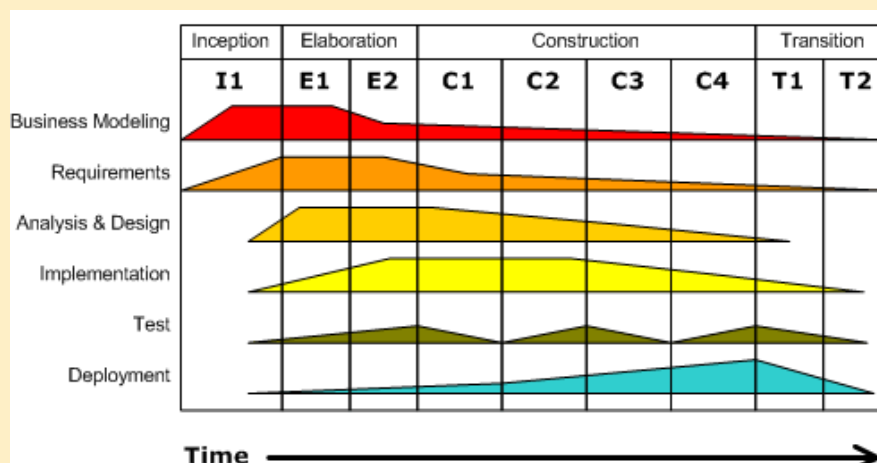
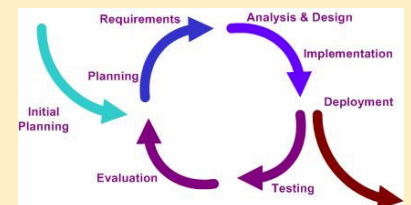
5. „Negyedik generációs” modell

- **Integrálás:**
  - Jól megfogható követelmények: Hagyományos fejlesztés
  - Rosszul specifikált követelmények: Gyors prototípus fejlesztés
  - Formalizálható követelmények: Modell alapú fejlesztés (CASE eszközök), helyességmegőrző
  - Iteratív is lehet
- **Modell alapú verifikáció**

6. Unified Process

- **Inkrementális és iteratív**
  - Fázisok (időben kötött) iterációkra osztva
  - Mindegyik iteráció egy teljes (mini) fejlesztési ciklus
  - Az ellenőrzés fókuszusa az egyes fázisokban eltérő
    - Integrációs és regressziós tesztelés jelentős szerepet kap

Agilis szoftverfejlesztés

- Extreme Programming
  - Rövid iterációk, működő kódra koncentrálni, rendszeres (napi) integrációval és szoros státusz követéssel (fejlesztők, megrendelők)
  - „Test first programming”:
    - Funkcionális tesztek „story card” alapon
    - Minden változás (új funkció) esetén tesztelés
- Test Driven Development
  - Inkrementális, lépések egy-egy új funkcióhoz:
    1. Teszt írása az új funkcióhoz (futtatása sikertelen)
    2. Kódolás (a teszt sikeres futtatásához)
    3. Kód átdolgozása, tisztítása (refactoring) újratestteléssel
  - Automatikus unit tesztelésre épít

38

Tartalomjegyzék

- Motiváció
  - Milyen minőségi igények vannak a szoftverrel szemben, és mit tud ma a szoftveripar?
  - Miért olyan nagy a szoftver ellenőrzési technikák jelentősége?
- A verifikáció és validáció technikái (áttekintés)
  - Milyen tipikus technikák vannak?
- Fejlesztési élelciklus modellek
  - Milyen szerepet kapnak a tipikus technikák az egyes fejlesztési folyamatokban?
- Fejlesztési szabványok szerepe
  - Hogyan valósul meg a szisztematikus ellenőrzés?

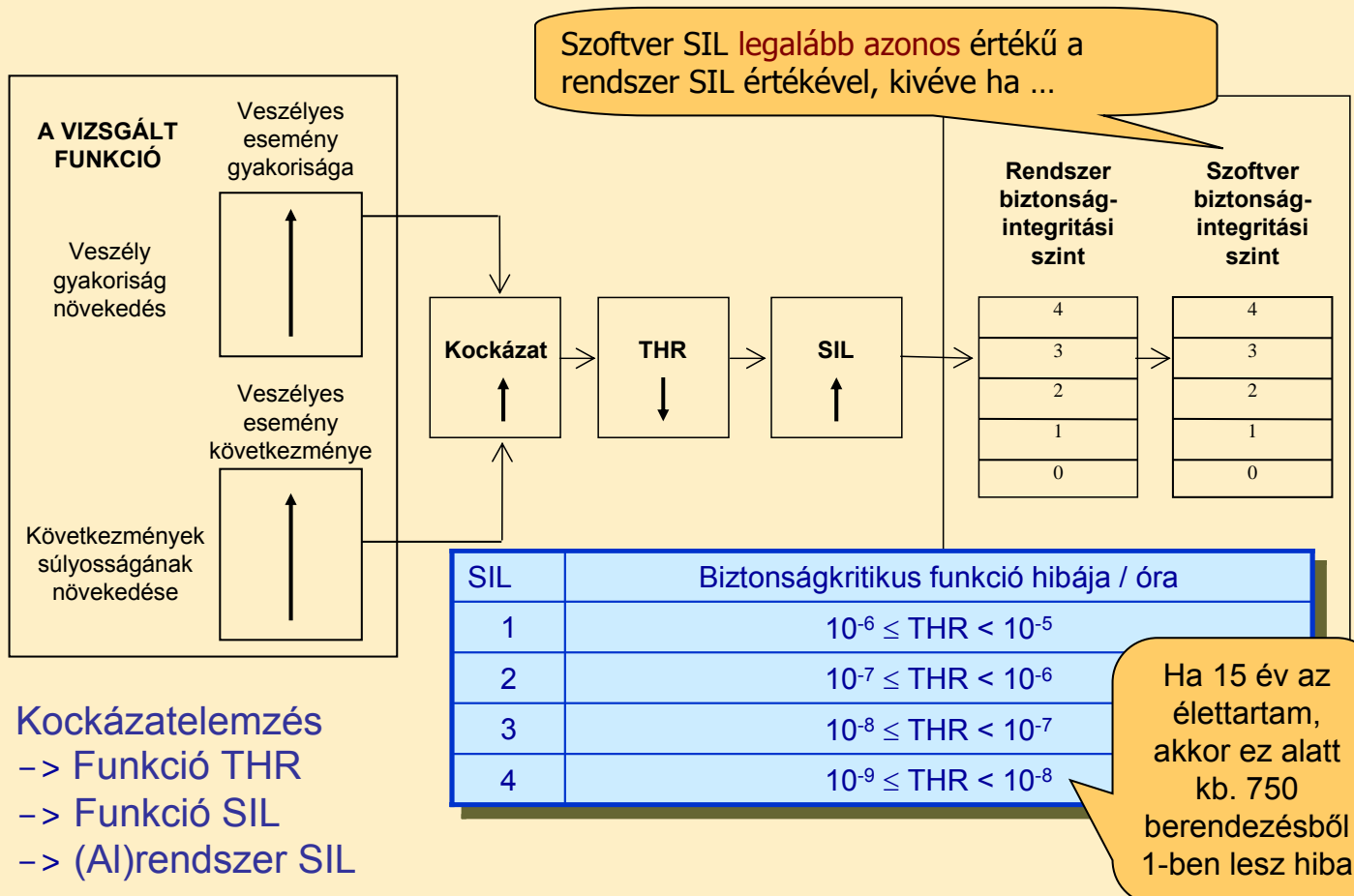
39

Jellegzetes példa: Biztonságkritikus rendszerek

- Széles körben használt szabványok
  - IEC 61508: Functional safety in electrical / electronic / programmable electronic safety-related systems
  - EN 50128: Vasúti irányítástechnika szoftverek
  - ISO 26262: Biztonsági funkciók gépjárművekben
  - DO 178B: Repülőgép fedélzeti rendszerek
- Biztonsági funkciók
  - Célja a biztonságos állapot elérése vagy fenntartása
  - **Integritás:** Milyen gyakorisággal viselhető el adott szintű hatások mellett a biztonsági funkció hibajelensége?
- Biztonságintegritási szint
  - Meghatározása: Kockázatelemzés alapján
  - „Elviselhető veszélygyakoriság” – THR
    - Folytonos: Veszélyt okozó hibajelenség **gyakorisága**
    - Nem folytonos: Veszélyt okozó hibajelenség **valószínűsége**
  - Safety Integrity Level: SIL 1, 2, 3, 4 kategóriák

40

SIL meghatározás alapelve

41

A SIL követelmények betartása

- **Véletlen meghibásodásokra:**
  - A SIL tartományok betartása számításokkal ellenőrizhető
    - Kvantitatív analízis, megbízhatósági modellezés
- **Szisztematikus meghibásodásokra (pl. szoftver):**
  - Számításokkal nem ellenőrizhető valószínűség
  - Módszer- és eszközkészlet adható az elkerülésre és kezelésre
  - Komplex „megoldás-csomag” az egyes SIL szintekhez
    1. Fejlesztési folyamat (életciklus modell)
    2. Előírt technikák és intézkedések (megoldás-csomag)
    3. Előírt dokumentáció
    4. Szervezeti rend (felelősségek)

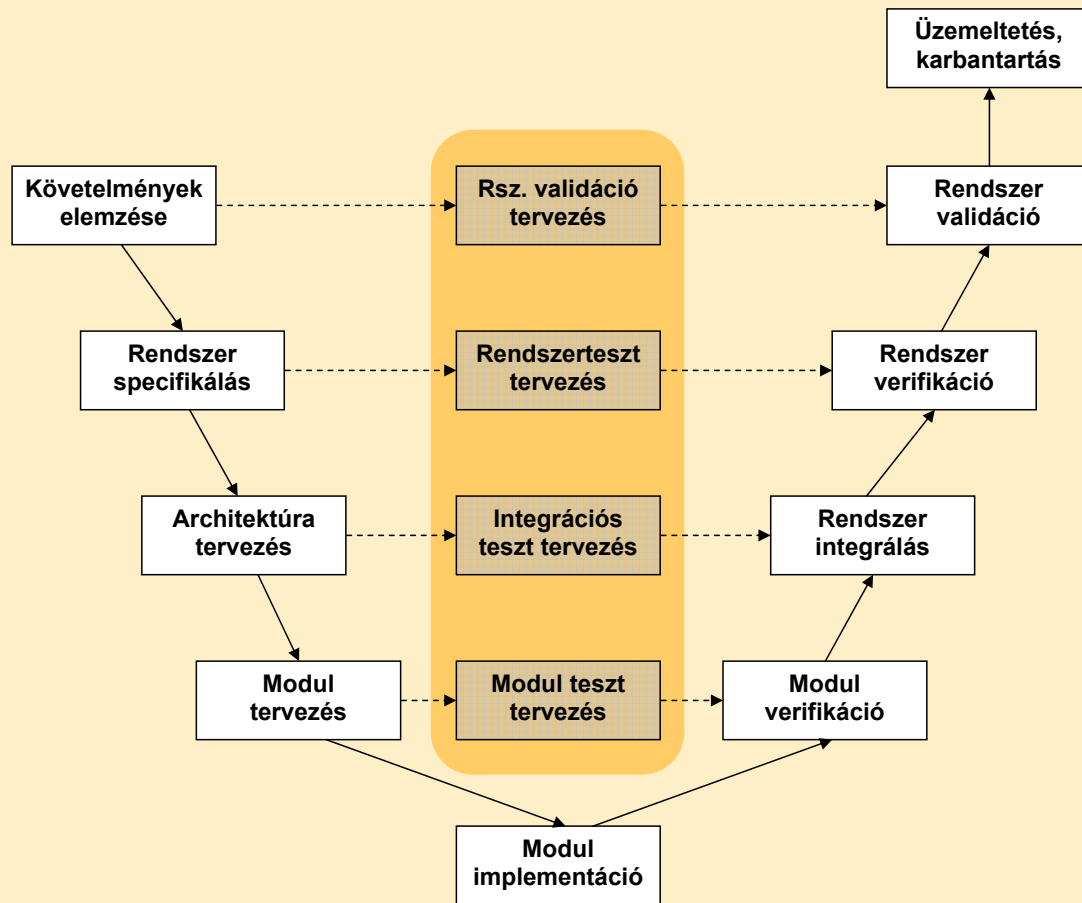
42

1. A fejlesztési folyamat

- **Jellegzetességek:**
  - Biztonságigazolás: „Biztonsági ügy” elkészítése (safety case)
  - Értékelés majd tanúsítás (certification)
  - Hatósági felügyelet
- **Általában jól definiált fázisokat tartalmaz**
  - Jól meghatározott specifikáció, ismert környezet
  - Definiált fejlesztési lépések (pl. V-modell)
- **Szigorú feltételekhez kötött előrelépés:**
Hangsúlyos a fejlesztési lépések ellenőrzése
  - Hibák kockázata nagy (felelősség)
  - Üzembehelyezés utáni javítás költsége nagy

43

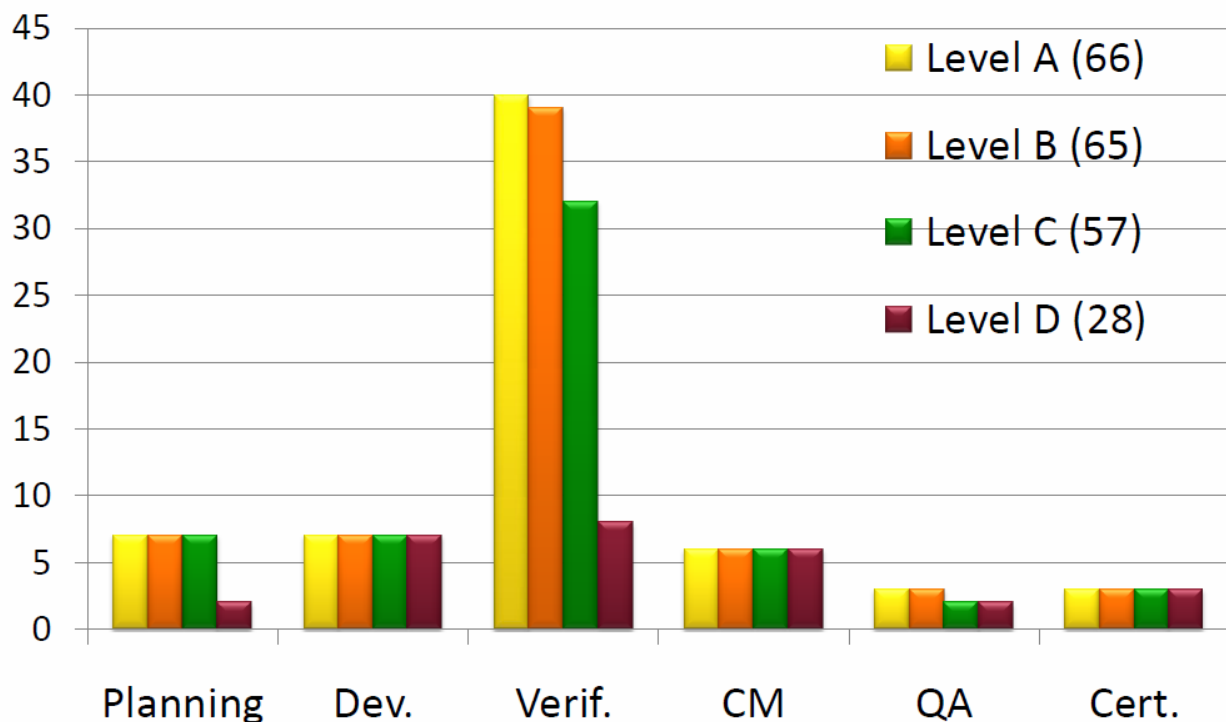
V-modell: Jól meghatározott ellenőrzések

44

Példa: Repülőgép fedélzeti szoftverek fejlesztése

Objectives Distribution in DO-178B

45

2. Módszerek és intézkedések megadása

Tesztelés	MÓDSZER / INTÉZKEDÉS	Említés helye	SW-SILO	SW-SIL1	SW-SIL2	SW-SIL3	SW-SIL4
	1. Valószínűségi tesztelés	B47	-	R	R	HR	HR
	2. Teljesítéstesztelés	D6	-	HR	HR	M	M
	3. Funkcionális és "fekete doboz" tesztelés	D3	HR	HR	HR	M	M
	4. Modellezés	D5	-	R	R	R	R
Követelmény: 1. Az 1, 2, 3 és 4 szoftver-biztonságintegritási szintek esetén a 2. és 3. módszer kombinációja jóváhagyottnak tekintendő.							

- **Előírások:**

M Kötelező

HR Nyomatékosan ajánlott (elhagyása indoklást igényel)

R Ajánlott (kombinációból kihagyható)

– Nincs javaslat vagy ellenérv

NR Ellenjavallt (használata indoklást igényel)

- **Módszerkombinációk választhatók**

46

Módszerek és intézkedések megadása (EN 50128)

- **Software design and implementation:**

TECHNIQUE/MEASURE	Ref	SWS ILO	SWS IL1	SWS IL2	SWS IL3	SWS IL4
14. Functional/ Black-box Testing	D.3	HR	HR	HR	M	M
15. Performance Testing	D.6	-	HR	HR	HR	HR
16. Interface Testing	B.37	HR	HR	HR	HR	HR

- **Functional/black box testing (D3):**

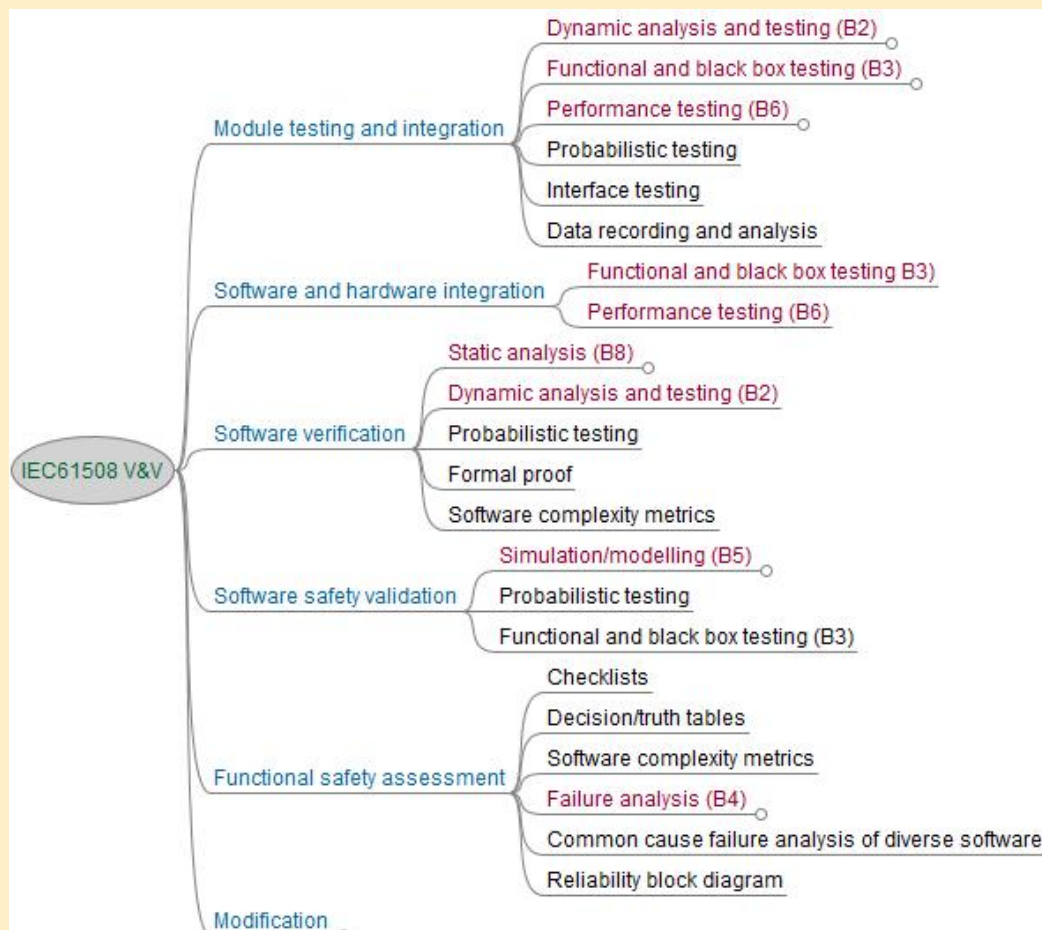
1. Test Case Execution from Cause Consequence Diagrams	B.6	-	-	-	R	R
2. Prototyping/Animation	B.49	-	-	-	R	R
3. Boundary Value Analysis	B.4	R	HR	HR	HR	HR
4. Equivalence Classes and Input Partition Testing	B.19	R	HR	HR	HR	HR
5. Process Simulation	B.48	R	R	R	R	R

Módszerek és intézkedések megadása (EN 50128)

- Performance testing (D6):

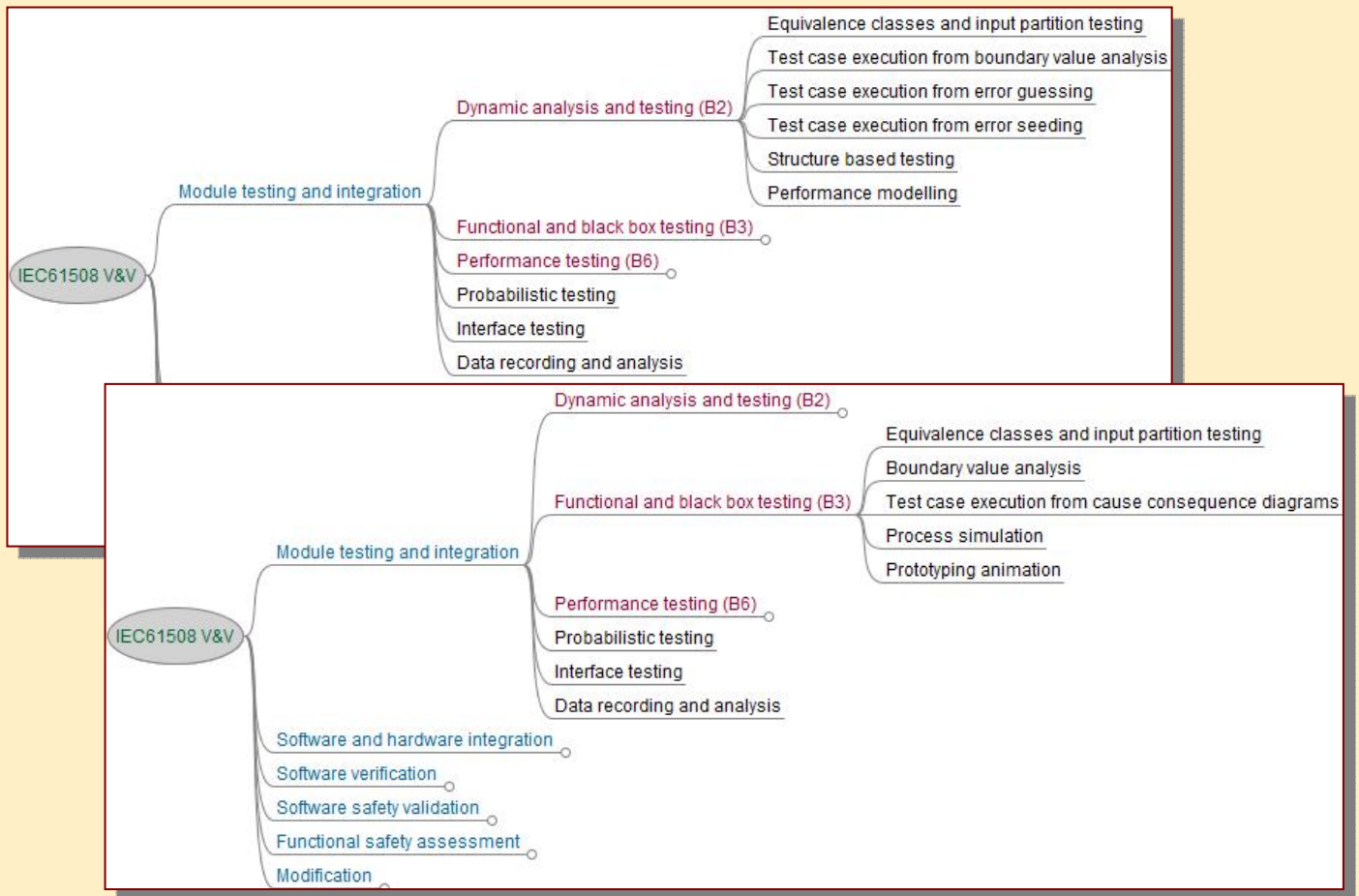
TECHNIQUE/MEASURE	Ref	SWS ILO	SWS IL1	SWS IL2	SWS IL3	SWS IL4
1. Avalanche/Stress Testing	B.3	-	R	R	HR	HR
2. Response Timing and Memory Constraints	B.52	-	HR	HR	HR	HR
3. Performance Requirements	B.46	-	HR	HR	HR	HR

V&V módszerek (IEC 61508)

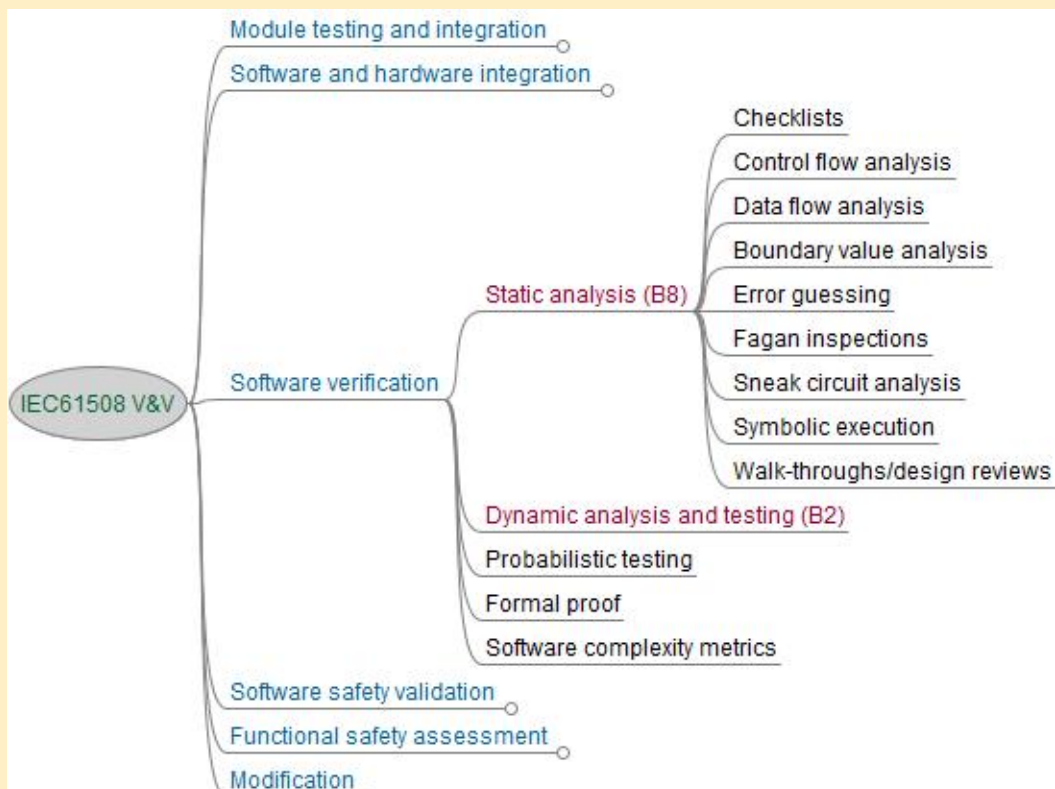

V&V módszerek (IEC 61508) – Funkcionális tesztelés

50

V&V módszerek (IEC61508) – Statikus analízis

51

3. A dokumentáció követelményei

- Dokumentáció típusa
  - Átfogó
    - Pl. fejlesztési terv, verifikációs terv
  - Életciklus fázishoz kötődő
    - Pl. modul teszt jelentés, modul verifiációs jelentés
- Dokumentum keresztreferencia táblázat
  - Melyik életciklus fázishoz milyen dokumentáció
  - Melyik dokumentum melyik másikra épül
- Dokumentumok követhetősége szükséges
  - Ugyanazon terminológia, rövidítések, elnevezések
- Dokumentumok összevonhatók
  - Eredmény nem vesztet el
  - **Független szereplők** dokumentumai nem vonhatók össze

Dokumentum kereszt-referencia táblázat

cím	S R S	S A	S D D	S V e r	S / H	S V a l	A s s	Q	M A	DOKUMENTUMOK
FÁZISOK (* = más fázisokkal párhuzamosan)										
SW KÖVETELMÉNYEK	■	◆	◆	◆	◆	◆	◆			Sw Követelményspecifikáció
										Alkalmazási Követelmények Specifikációja
	■			◆	◆	◆	◆			Sw Követelmény Teszt Specifikáció
				■						Sw Követelmények Verifikációs Jelentése
SW KONSTRUKCIÓ KIALAKÍTÁS		■	◆	◆	◆	◆	◆			Sw Architektúra Specifikáció
			■	◆	◆	◆	◆			Sw Konstruktó specifikáció
				■						Sw Architektúra és Konstruktó Verifikációs Jelentés
SW MODUL KONSTRUKCIÓ KIALAKÍTÁS			■	◆	◆	◆	◆			Sw Modul Konstruktó Specifikáció
			■	◆	◆	◆	◆			Sw Modul Teszt Specifikáció
				■						Sw Modul Verifikációs Jelentés
KÓDOLÁS			■	◆	◆	◆	◆			Sw Forráskód
				■		◆	◆			Sw Forráskód Verifikációs Jelentés
MODUL TESZTELÉS			■	◆						Sw Modul Teszt Jelentés
SW INTERGRÁCIÓ				■						Sw Integráció Teszt Jelentés
										Adatstest Jelentés
SW/HW INTEGRÁCIÓ					■					Sw/Hw Integráció Teszt Jelentés
VALIDÁCIÓ (*)						■				Sw Validációs Jelentés

Dokumentáció (példa)

Szoftvertervezési fázis
 Szoftverfejlesztési terv
 Szoftver-minőségbiztosítási terv
 Szoftverkonfig. menedzselési terv
 Szoftverigazolási terv
 Szoftverintegrációs **tesztterv**
 Szoftver/hardver-integrációs **tesztterv**
 Szoftverérvényesítési terv
 Szoftver-karbantartási terv

Rendszerfejlesztési fázis
 Rendszerkövetelmény-specifikáció
 Rendszerbiztonsági követelményspecifikáció
 Rendszerarchitektúra-leírás
 Rendszerbiztonsági terv

Szoftverkövetelmény-specifikációs fázis
 Szoftverkövetelmény-specifikáció
 Szoftverkövetelmény-**teszt**specifikáció
 Szoftverkövetelmény-**igazolój**jelentés

Szoftver architektúra és kialakítási fázis
 Szoftverarchitektúra-specifikáció
 Szoftverkialakítási specifikáció
 Szoftverarchitektúra és kialakítási **igazolój**jelentés

Szoftvermodul kialakítási fázis
 Szoftvermodul-tervezési specifikáció
 Szoftvermodul-**teszt**specifikáció
 Szoftvermodul-**igazolój**jelentés

Kódolási fázis
 Szoftverforráskód és támogató dokumentáció
 Szoftverforráskód-**igazolój**jelentés

Szoftver karbantartási fázis
 Szoftver karbantartási jegyzőkönyvek
 Szoftver változtatási jelentések

Szoftverértékelési fázis
 Szoftverértékelési jelentés

Szoftverérvényesítési fázis
 Szoftverérvényesítési jelentés

Szoftver/hardver-integráció fázisa
 Szoftver/Hardver-integrációs **teszt**jelentés

Szoftverintegráció fázisa
 Szoftverintegrációs **teszt**jelentés

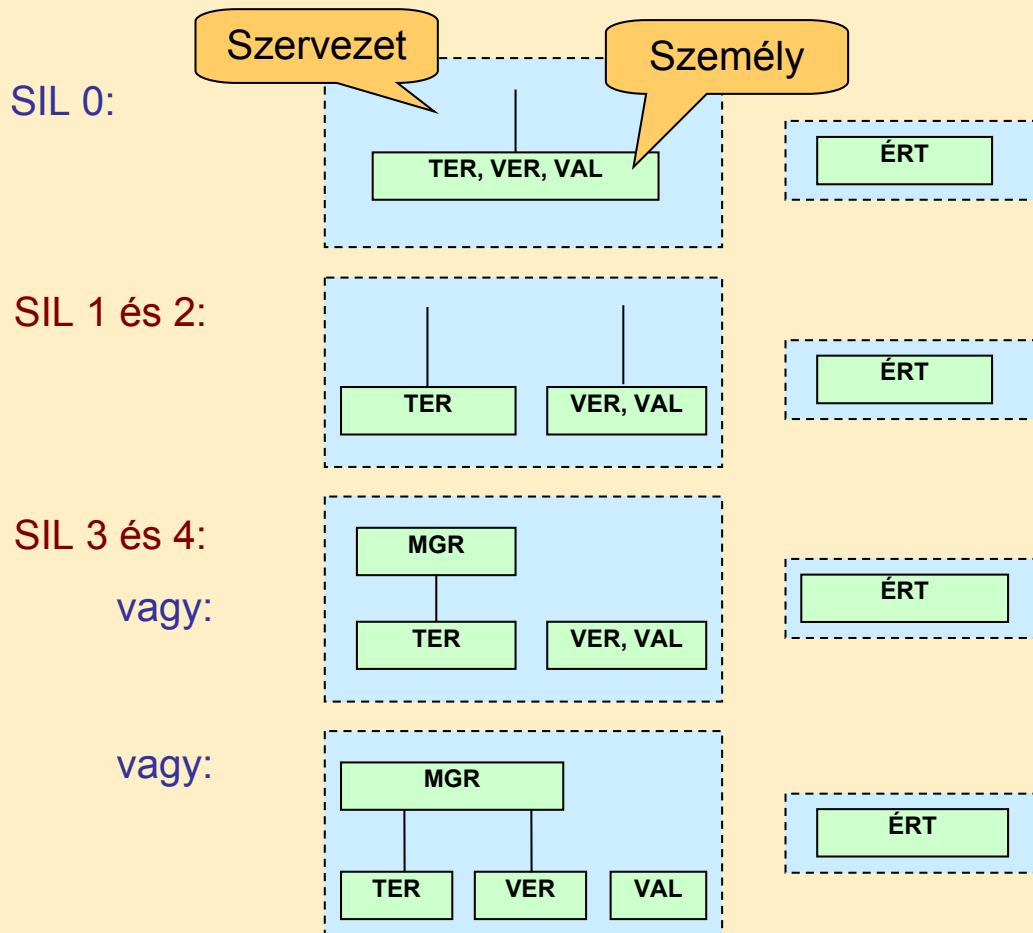
Szoftvermodul tesztelési fázis
 Szoftvermodul-**teszt**jelentés

EN50128:
 ~30 dokumentum!

4. Szervezeti rend

- **Minőségi ill. biztonsági szervezet létrehozása – a biztonságmenedzselés bizonyítása**
  - ISO 9001 vonatkozó részeinek alkalmazása
  - Konfigurációmenedzselés
- **Képzettség (alkalmasság) igazolása**
- **Szereplők:**
  - Tervező (elemző, tervező, kódoló, unit tesztelő) TER
  - Verifikátor (igazoló) VER
  - Validátor (érvényesítő) VAL
  - Értékelő (független felülvizsgáló) ÉRT
  - Projekt menedzser MGR
  - Minőségbiztosítási felelős MIN

Minimális függetlenség követelményei

56

Miről volt szó?

- **Motiváció**
  - Milyen minőségi igények vannak a szoftverrel szemben, és mit tud ma a szoftveripar?
  - Miért olyan nagy a szoftver ellenőrzési technikák jelentősége?
- **A verifikáció és validáció technikái (áttekintés)**
  - Milyen tipikus technikák vannak?
- **Fejlesztési életciklus modellek**
  - Milyen szerepet kapnak a tipikus technikák az egyes fejlesztési folyamatokban?
- **Fejlesztési szabványok szerepe**
  - Hogyan valósul meg a szisztematikus ellenőrzés?

57